

اطلاع رسانی آماری، توسعه فناوری اطلاعات و پایگاه اطلاعات آماری

مرکز آمار ایران
STATISTICAL CENTER OF IRAN

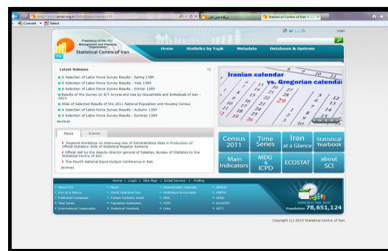
اطلاع‌رسانی آماری، توسعه فناوری اطلاعات و پایگاه اطلاعات آماری

اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر به صورت سریع و آسان از جمله اهداف مرکز آمار ایران است که در قانون و نیز چشم‌انداز مطلوب مرکز تصریح شده است. فعالیت‌های انجام شده در این خصوص عبارتند از:

❖ اطلاع‌رسانی آماری

مرکز آمار ایران امکان دسترسی کاربران به نشریات، نتایج آمارگیری‌ها و تحلیل‌های آماری و دریافت مشاوره‌های مورد نیاز، نقشه‌ها و سایر منابع را از طریق درگاه ملی آمار، واحد اطلاع‌رسانی، کتابخانه، انتشار و اشتراک نشریات فراهم آورده است.

درگاه ملی آمار

درگاه ملی آمار^۱ اولین دروازه دسترسی به اطلاعات آماری مرکز آمار ایران است و طی سال ۱۳۹۴ بیش از ۲ میلیون بازدید داشته است. اقدامات انجام گرفته در جهت توسعه و بروزرسانی درگاه ملی آمار در سال ۱۳۹۴ به شرح زیر است:

- انتشار بیش از ۱۴۰ عنوان نشریه، چکیده و گزارش آماری؛
 - بهنگام‌رسانی بیش از ۴۲۰ جدول سری زمانی؛
 - راه‌اندازی و بهنگام‌رسانی سامانه جدید اطلاعات اهداف توسعه هزاره و شاخص‌های کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه؛
 - راه‌اندازی و بهنگام‌رسانی سامانه نقشه دهستان‌ها بر اساس تقسیمات کشوری سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۸۵؛
 - راه‌اندازی زیرسایت جدید خدمات اطلاع‌رسانی که مجموع فعالیت‌های بخش کتابخانه و واحد اطلاع‌رسانی مرکز آمار ایران را به کاربران معرفی نموده و راهنمایی‌های لازم در زمینه آشنایی با این دو واحد را برای کاربران درگاه ملی آمار فراهم می‌نماید؛
 - راه‌اندازی زیرسایت ویژه کانون بازنشستگان مرکز آمار ایران در درگاه ملی آمار که بازنشستگان می‌توانند با مراجعه به آن از امکانات و قسمت‌های مختلفی که برای آنان در نظر گرفته شده است استفاده نمایند و
 - راه‌اندازی بخشی با عنوان گزارش خطا برای کاربران تا مشکلات و خطاهای موجود در درگاه ملی آمار توسط آنان گزارش و در اسرع وقت مورد رسیدگی و پاسخگویی قرار گیرد.
- در سال ۱۳۹۴، کمیته کارشناسی درگاه ملی آمار که زیر مجموعه شورای سیاستگذاری اطلاع‌رسانی مرکز آمار ایران می‌باشد و مسئولیت تعیین محتوای درگاه ملی آمار را به عهده دارد، ۷ بار تشکیل جلسه داد. اهم موضوعات مورد بررسی در جلسات مذکور

¹ <http://www.amar.org.ir>

عبارت بودند از «موضوع نحوه امتیازدهی و ارزیابی میزان مشارکت دفاتر مرکز در بهنگام‌رسانی درگاه ملی آمار» و «تهیه خط مشی اطلاع‌رسانی درگاه ملی آمار».

سامانه‌های شبکه ملی آمار، سالنامه آماری، کتابخانه دیجیتال، اینفوگرافیک، نرم‌افزار شاخص‌های کلیدی، سامانه پارس نما و تعاریف و مفاهیم آماری در درگاه ملی آمار در دسترس کاربران موضوعات آماری قرار دارند. در زیر برخی سامانه‌های این درگاه معرفی شده‌اند:

شبکه ملی آمار

شبکه ملی آمار شبکه‌ای است متشکل از پایگاه‌های اطلاعاتی استاندارد، تأمین‌کننده آمارهای مورد نیاز کشور در دستگاه‌های اجرایی که با اتصال و دسترسی به داده‌های خام و ریزداده‌ها، ضمن تغذیه پایگاه اطلاعات آماری کشور، گزارش‌های آماری را به صورت برخط با حفظ محرمانگی در اختیار افراد ذی‌نفع قرار می‌دهد. شبکه ملی آمار در سال ۱۳۹۱ با در دسترس قرار دادن نتایج کلی و تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ راه‌اندازی شد و به تدریج نتایج سایر آمارگیری‌ها نیز بدان افزوده شد؛ از جمله نتایج آمارگیری از گردشگران ملی (۱۳۹۱-۱۳۹۲)، کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر (۱۳۹۲-۱۳۸۳)، هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی (سال ۱۳۹۰)، مقدار مصرف انرژی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر (۱۳۹۰-۱۳۸۳) و کشتار دام کشتارگاه‌های کشور (سال ۱۳۹۱) به شبکه ملی آمار افزوده شد.

کتابخانه دیجیتال

با توجه به لزوم بروزرسانی منابع در سیستم جامع اطلاع‌رسانی آرشیو و کتابخانه دیجیتال^۱ مرکز آمار ایران، از سال ۱۳۹۲ تاکنون تعداد ۷۹۳۶ عنوان فایل الکترونیکی در این سیستم بارگذاری شده که از این تعداد ۲۴۷۰ عنوان نشریات مرکز، ۲۷۵ عنوان چکیده و ۱۶ عنوان نشریه تخصصی لاتین (حاوی ۵۱۹۱ مقاله) می‌باشد.

اینفوگرافیک

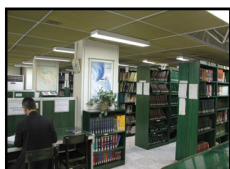
امروزه یکی از شیوه‌های مدرن معرفی و نمایش اطلاعات، ابزاری به نام اینفوگرافیک (نمایش گرافیکی اطلاعات) می‌باشد. استفاده از اینفوگرافیک‌ها در کشور ما یک شیوه جدید و بسیار کارآمد می‌باشد. اینفوگرافیک‌ها در جاهایی که نیاز به توضیح ساده و یا سریع داده‌ها است، استفاده می‌شوند. در سال ۱۳۹۳ درگاه ملی آمار با ایجاد بخشی با عنوان اینفوگرافیک (نمایش تصویری اطلاعات و داده‌ها) تلاش نمود تا اطلاعات نتایج آمارگیری‌های پرکاربر، سالانه و گزارش روندها و سری‌های زمانی شامل آمارهای جمعیت و آمارگیری‌های نیروی کار و هزینه و درآمد خانوار را در کوتاه‌ترین زمان، به بهترین و ساده‌ترین شکل ممکن، ارائه و به مخاطبان انتقال دهد. استفاده از گرافیک‌های اطلاع‌رسان باعث می‌شود بیننده با نگاهی کوتاه حجم قابل توجهی از اطلاعات را به سادگی از طریق بصری دریافت کند و حتی آن را به خاطر بسپارد.

¹ <http://lib.sci.org.ir/diglib>

سامانه تعاریف و مفاهیم

سامانه تعاریف و مفاهیم آماری با هدف دسترسی سریع و آسان کاربران به تعاریف و مفاهیم استاندارد آماری طراحی شده و امکان جستجو واژه‌ها و تعاریف استاندارد آنها به تفکیک ۲۱ بخش موضوعی، دستگاه اجرایی متولی واژه و تعریف (۱۲۹ دستگاه اجرایی و سازمان‌های تابعه)، معادل انگلیسی واژه، سال استانداردسازی و سوابق آن را برای کاربران فراهم آورده است. در مجموع تا پایان سال ۱۳۹۴ حدود ۴۵۵۹ واژه و تعاریف نهایی مربوط در سامانه بارگذاری شده است.

واحد اطلاع‌رسانی آماری

واحد اطلاع‌رسانی آماری با توجه به بیانیه مأموریت اطلاع‌رسانی مرکز آمار ایران در خصوص ارائه نتایج آمارگیری‌ها و سرشماری‌های اجرا شده تا کوچک‌ترین سطوح جغرافیایی موجود با حفظ محرمانگی اطلاعات به کاربران آماری، همواره سعی بر این داشته که آمارهای تولید شده را در اسرع وقت، با آسان‌ترین شیوه و صرف کمترین هزینه در اختیار علاقه‌مندان قرار دهد. اهم فعالیت‌های واحد اطلاع‌رسانی آماری در سال ۱۳۹۴ عبارتند از:

- ارائه خدمات مشاوره‌ای با ثبت بیش از ۱۲۰۰ کاربر (حقیقی و حقوقی) در سامانه مدیریت ارتباط با مشتری^۱؛
- بررسی، پاسخگویی و اعلام هزینه به ۱۶۸۰ نامه درخواست ثبت‌شده در دبیرخانه مرکز؛
- استخراج بیش از ۱۱ هزار فایل ارقام اطلاعاتی مورد نیاز کاربران از نتایج آمارگیری‌ها و سرشماری‌ها و
- ارائه خدمات نقشه‌های آماری شهری و روستایی، سرشماری‌های سال‌های مختلف به کاربران حقوقی و حقیقی با فرمت‌های DWG, Shapfile و تصاویر اسکن شده نقشه‌ها همراه با مشاوره نقشه‌های آماری به شرح ذیل:
 - ارائه توضیحات لازم، مشاوره و تعیین محدوده مورد نظر و همچنین محاسبه هزینه بر اساس تعرفه‌های موجود و نقشه‌های مورد نیاز به طور متوسط روزانه ۶ نفر که غالباً شامل دانشجویان تمامی مقاطع بوده‌اند؛
 - ارائه خدمات نقشه به شرکت‌ها، مؤسسات خصوصی و دولتی که حجم سفارشات آن‌ها زیاد است و
 - فراهم آوردن امکان استخراج و ارائه اطلاعات سرشماری پس از تعیین محدوده یا شماره حوزه در سرشماری مورد درخواست مراجعان.

از دیگر خدمات واحد اطلاع‌رسانی می‌توان به تهیه و ارسال ۱۲ خبرنامه اطلاع‌رسانی آماری به کاربران ثبت شده در سامانه ارتباط با مشتری، تهیه و ارسال فایل‌های اطلاعاتی از طریق رایانامه^۲ و سیستم مشاوره برخط اشاره کرد.

^۱ Customer Relationship Management (CRM)

^۲ amar@sci.org.ir

کتابخانه مرکز آمار ایران با دارا بودن مجموعه غنی منابع، ارائه راهنمایی و مشاوره تخصصی، استفاده از سیستم جامع اطلاع رسانی سیمرغ (نرم افزار کتابخانه) و بهره گیری از پایگاه های اطلاعاتی داخلی و بین المللی، و با ثبت بیش از ۳۰۰۰ کاربر حضوری در سامانه ارتباط با مشتری و ۱۳۰۰ نامه از طریق رایانامه^۱ همواره سعی در ارتقای فرهنگ آماری، بهبود خدمات اطلاع رسانی آماری و افزایش سرعت در ذخیره و بازیابی اطلاعات داشته است. در سال ۱۳۹۴ کتابخانه اقدام به تهیه منابع چاپی و الکترونیکی فارسی و لاتین مورد نیاز شامل: ۳۲۰ عنوان کتاب، ۷۴ منبع دیداری- شنیداری، ۱۵۲ عنوان مجله و ۵۰ سند و مدرک مرتبط با آمارگیری ها نموده است، به طوری که مجموعه منابع کتابخانه در سال ۱۳۹۴ بالغ بر ۲۵۰۰۰ عنوان کتاب، ۱۵۷۰ عنوان منبع دیداری- شنیداری، ۷۷۰ عنوان مجله، ۱۳۲۰ عنوان اسناد و مدارک آمارگیری ها شده است.

انتشار و اشتراک نشریات

انتشار نشریه

چاپ و انتشار نتایج حاصل از سرشماری ها و آمارگیری ها از جمله وظایف این مرکز است که هر سال پس از استخراج و بررسی نتایج صورت می گیرد. در مجموع تعداد ۷۶ عنوان نشریه در سال ۱۳۹۴ چاپ شده است که از این تعداد ۲۸ عنوان سالانه، ۱۱ عنوان شش ماهه، ۳۲ عنوان فصلی، چهار عنوان موردی یک عنوان مربوط به سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ بوده است. در جدول زیر عناوین نشریات مشخص شده است.

جدول ۱ - فهرست نشریات

ردیف	عنوان نشریه
۱	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن بهار ۱۳۹۳
۲	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن تابستان ۱۳۹۳
۳	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن زمستان ۱۳۹۳
۴	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن سال ۱۳۹۳
۵	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن بهار ۱۳۹۴
۶	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن تابستان ۱۳۹۴
۷	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن سال ۱۳۹۲
۸	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن پاییز ۱۳۹۴
۹	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت پاییز ۱۳۹۳
۱۰	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت تابستان ۱۳۹۳

¹ library@sci.org.ir

ردیف	عنوان نشریه
۱۱	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت سال ۱۳۹۳
۱۲	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت زمستان ۱۳۹۳
۱۳	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت بهار ۱۳۹۴
۱۴	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت تابستان ۱۳۹۴
۱۵	شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت پاییز ۱۳۹۴
۱۶	شاخص قیمت تولیدکننده مرغذاری‌های صنعتی سال ۱۳۹۳
۱۷	شاخص قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی زمستان ۱۳۹۳
۱۸	سیستم حساب‌های ملی (دو جلدی)
۱۹	شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن سال ۱۳۹۱
۲۰	ایران در آینه آمار سال ۱۳۹۲ انگلیسی - شماره ۳۰
۲۱	نتایج تفصیلی سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ - کل کشور
۲۲	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران بهار ۱۳۹۴
۲۳	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران تابستان ۱۳۹۴
۲۴	شاخص قیمت تولیدکننده مرغذاری‌های صنعتی بهار ۱۳۹۳
۲۵	نتایج آمارگیری از گاوداری‌های صنعتی کشور ۱۳۹۳
۲۶	ویژگی‌های محیط‌زیستی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۲
۲۷	شاخص قیمت تولید کننده مرغذاری‌های صنعتی کشور زمستان ۱۳۹۳
۲۸	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور پاییز ۱۳۹۳
۲۹	نتایج آمارگیری از کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی نیمه دوم ۱۳۹۳
۳۰	نتایج آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی نیمه دوم ۱۳۹۳
۳۱	نتایج آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی نیمه دوم ۱۳۹۳
۳۲	نتایج آمارگیری از کرایه ماشین‌آلات منتخب مورد استفاده در طرح‌های عمرانی نیمه اول ۱۳۹۴
۳۳	نتایج آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی نیمه اول ۱۳۹۴
۳۴	نتایج آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی نیمه اول ۱۳۹۴
۳۵	قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور پاییز ۱۳۹۳
۳۶	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۴۹-۱۰ نفر کارکن ۱۳۹۱
۳۷	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۵۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۱
۳۸	طبقه‌بندی محوری محصولات ایران

ردیف	عنوان نشریه
۳۹	نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور ۱۳۹۲
۴۰	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور نیمه اول ۱۳۹۳
۴۱	نتایج آمارگیری از مقدار مصرف حامل‌های انرژی و مولدهای مقیاس کوچک در کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۱
۴۲	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۱
۴۳	نتایج آمارگیری از مقدار مصرف انرژی در کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۱-۱۳۸۴
۴۴	رصد سیاست‌های کلی جمعیت از نگاه آمار
۴۵	نتایج طرح آمارگیری از تجارت الکترونیکی در کارگاه‌های کشور ۱۳۹۱
۴۶	قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور سال ۱۳۹۳
۴۷	قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور زمستان ۱۳۹۳
۴۸	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور زمستان ۱۳۹۳
۴۹	اطلس جمعیت و سلامت ایران بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ - انگلیسی
۵۰	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۲
۵۱	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۴۹-۱۰ کارکن ۱۳۹۲
۵۲	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۵۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۲
۵۳	آمار کشتار دام کشتارگاه‌های کشور ۱۳۹۳
۵۴	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور نیمه دوم ۱۳۹۳
۵۵	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور سال ۱۳۹۳
۵۶	قیمت محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور بهار ۱۳۹۴
۵۷	نتایج آمارگیری از مقدار مصرف انرژی در کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۲-۱۳۸۵
۵۸	نتایج آمارگیری از اطلاعات محیط‌زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور ۱۳۹۲
۵۹	نتایج آمارگیری نیروی کار ۱۳۹۳
۶۰	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور بهار ۱۳۹۴
۶۱	سالنامه آماری کشور ۱۳۹۲ (انگلیسی)
۶۲	نتایج آمارگیری از کارگاه‌های دارای فعالیت تحقیق و توسعه ۱۳۹۱
۶۳	سالنامه آماری کشور ۱۳۹۳
۶۴	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور نیمه اول ۱۳۹۴
۶۵	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در شهر تهران پاییز ۱۳۹۴
۶۶	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور نیمه اول ۱۳۹۴

ردیف	عنوان نشریه
۶۷	ایران در آینه آمار ۱۳۹۳ شماره ۳۴
۶۸	نتایج آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری سال ۱۳۹۳
۶۹	نتایج آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی سال ۱۳۹۳
۷۰	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور نیمه اول ۱۳۹۳
۷۱	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور تابستان ۱۳۹۴
۷۲	شاخص قیمت تولیدکننده مرغداری‌های صنعتی کشور تابستان ۱۳۹۳
۷۳	شاخص قیمت تولیدکننده مرغداری‌های صنعتی کشور بهار ۱۳۹۳
۷۴	شاخص قیمت تولیدکننده مرغداری‌های صنعتی کشور تابستان ۱۳۹۳
۷۵	شاخص قیمت تولیدکننده مرغداری‌های صنعتی کشور پاییز ۱۳۹۳
۷۶	شاخص قیمت تولیدکننده گاوداری‌های صنعتی کشور پاییز ۱۳۹۳

در ادامه توضیحاتی درباره برخی از نشریات مرکز آمار ایران که نیاز به معرفی بیش‌تری دارند، ارائه شده است.

▪ سالنامه آماری کشور

سالنامه آماری حاوی اقلام آماری کلیدی تولید شده بیش از ۶۰ دستگاه اجرایی و نتایج آمارگیری‌های مرکز آمار ایران در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌باشد که از سال ۱۳۴۵ تاکنون در راستای اجرای ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران تهیه و منتشر می‌شود. در سال ۱۳۸۷ برای کاهش فاصله زمانی تولید تا انتشار و افزایش دقت و سرعت تهیه آمارهای مندرج در آن، از سامانه اختصاصی برای جمع‌آوری و انتشار الکترونیکی اطلاعات مورد نیاز بهره‌گیری شد. در سال ۱۳۹۴ با استفاده از همین سامانه داده‌های سالنامه آماری سال ۱۳۹۳ گردآوری شد و پس از بررسی و ویرایش داده‌ها، نسخه فارسی آن به چاپ رسید. نسخه انگلیسی سالنامه آماری کشور- ۱۳۹۲ نیز تهیه و منتشر شد. همچنین در پی فعالیت بازنگری سالنامه آماری کشور که از سال گذشته توسط مرکز آمار ایران مورد توجه قرار گرفت، جدول‌های بازنگری شده سالنامه آماری کشور و همچنین ایجاد فصل جدید ارتباطات در فرایند بازنگری به فصول سالنامه افزوده و فصول سالنامه از ۲۴ فصل به ۲۵ فصل افزایش یافته است. لازم به ذکر است در سال ۱۳۹۴ بازنگری در سالنامه آماری استان‌ها نیز مدنظر بوده است و اقداماتی نظیر تغییر راهنما و الگوی جدول‌های سالنامه آماری استان‌ها پس از بازنگری

و بهنگام نمودن تعاریف و جدول‌ها، تلاش در جهت هم راستا کردن محتوای بخشی از اطلاعات فصول سالنامه آماری استان با سالنامه آماری کشور، هم‌رنگ شدن جلد سالنامه استان با سالنامه آماری کشور، صورت گرفت.

■ ایران در آینه آمار

این نشریه از سال ۱۳۸۸ با الگوی جدید منتشر می‌شود و هدف از انتشار آن ارتقای فرهنگ آماری و استفاده صحیح از آمار و اطلاعات منتشر شده در کشور می‌باشد. علاوه بر آن مطالعه این نشریه، تصویری کلی از وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در کشور را ارائه و برای محققان و پژوهشگران اطلاعات مفیدی را عرضه می‌نماید. این نشریه به زبان انگلیسی نیز انتشار می‌یابد.

■ مقدار مصرف انرژی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر

امروزه موضوعات مرتبط با انرژی و میزان مصرف آن در بخش‌های مختلف، یکی از مهم‌ترین مباحث در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کشورها است. انرژی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تولید و همچنین به عنوان یکی از کالاها و خدمات مورد نیاز در مصرف‌نهایی از نظر اقتصادی دارای اثرات قابل توجهی است. از آنجایی‌که بخش انرژی زیربنای اصلی توسعه به شمار می‌رود، مقدار مصرف حامل‌های انرژی نقش مهمی در فعالیت کارگاه‌های صنعتی ایفا می‌کند.

ارائه آمار در خصوص مقدار مصرف انرژی به ویژه در کارگاه‌های صنعتی اهمیت ویژه‌ای دارد. از آنجا که بخش صنعت یکی از مهم‌ترین مصرف‌کنندگان انرژی کشور می‌باشد، سری زمانی مصرف انرژی در کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر از سال ۱۳۹۱ هر سال منتشر شده است. اطلاعات این نشریه از نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر به دست آمده است. در سال ۱۳۹۴، سری زمانی «مقدار مصرف انرژی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۹۲-۱۳۸۵» منتشر شد. در این نشریه مقدار مصرف انرژی بر اساس نوع فعالیت اقتصادی کارگاه‌های آمارگیری شده، بر اساس کدهای دو رقمی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی رشته فعالیت‌های اقتصادی-ویرایش سوم طبقه‌بندی شده است و با توجه به اهمیت یکسان‌سازی واحدها در پژوهش‌های مرتبط با انرژی، واحدهای حامل‌های انرژی به بشکه معادل نفت خام تبدیل شده است.

■ مقدار پسماند صنعتی کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر ۱۳۹۱-۱۳۸۸

حفظ محیط‌زیست، بخش مهمی از مدیریت هر صنعت است. بخش صنعت و محیط‌زیست از محورهای اصلی توسعه پایدار هر کشوری محسوب می‌شود. آسیب‌های ناشی از فناوری‌های نوین و تولید انبوه کالاها و خدمات به حدی است که محیط‌زیست را از یک مسأله حاشیه‌ای به یک دغدغه حیاتی و اصلی تبدیل کرده است. در این راستا نشریه «مقدار پسماند کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر» برای اولین بار به صورت سری زمانی ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱ استخراج و آماده گردید. نشریه مذکور از نتایج آمارگیری از

کارگاه‌های صنعتی دارای ۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر به دست آمده است و اطلاعات مفیدی را در خصوص شاخص‌های محیط‌زیستی کارگاه‌های صنعتی به ویژه مقدار پسماند جامد، پسماند مایع، مقدار فاضلاب صنعتی، مقدار آب مصرفی و خریداری و به تفکیک استان و نوع فعالیت اقتصادی بر اساس کدهای دو رقمی طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی رشته فعالیت‌های اقتصادی-ویرایش سوم ارائه می‌دهد.

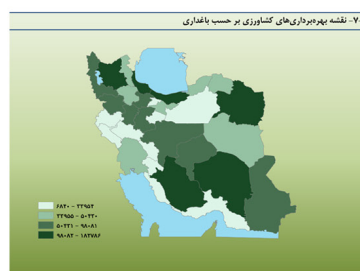
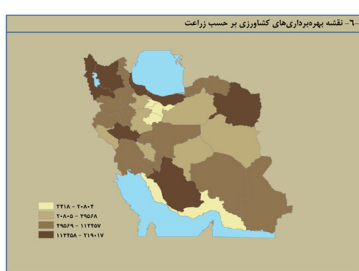
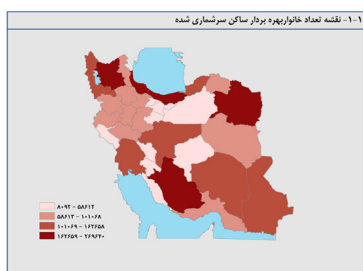
▪ ویژگی‌های محیط‌زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور ۱۳۹۲-۱۳۸۹

با استفاده از نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور، سری‌های زمانی «ویژگی‌های محیط‌زیستی معادن در حال بهره‌برداری کشور ۹۲-۱۳۸۹» در قالب نشریه جداگانه تدوین و منتشر شد.

اشتراک نشریات

هر ساله نشریات مرکز آمار ایران به صورت فیزیکی و لوح فشرده، از طریق پست برای مشترکان حقیقی و حقوقی ارسال می‌شود. در سال ۱۳۹۴ نیز تعداد ۱۴۲۸ نشریه یا لوح فشرده به حدود ۱۷۰ مشترک حقیقی و حقوقی ارسال شده است. همچنین از طریق رایانامه به ۴۷ مشترک اطلاع‌رسانی شده است.

❖ تهیه اطلس سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳

اطلس‌ها با موضوع‌های مختلف به دلیل ارائه اطلاعات جامع همواره مورد توجه بوده است. اطلس سرشماری‌ها به منظور شناخت ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار هستند و در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های خرد و کلان مورد استفاده قرار می‌گیرند. به منظور تهیه اطلس سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ بخشی از جدول‌هایی که اطلاعات آنها در سطح استانی بوده و امکان تهیه تصاویر و نقشه‌های موضوعی را داشت، انتخاب و پس از تبدیل جدول‌ها به فرمت مورد نیاز و لینک با نقشه‌های ۱۳۹۳ تصاویر اطلس مذکور تهیه شد و در کنار هر تصویر، نموداری از اطلاعات جدول‌ها که امکان مقایسه را در سطح کشوری می‌داد، نیز قرار گرفت. تعداد این تصاویر و جدول‌ها به حدود ۱۰۰ تصویر رسید که با بخش تعاریف و مفاهیم سرشماری مذکور تکمیل شد.

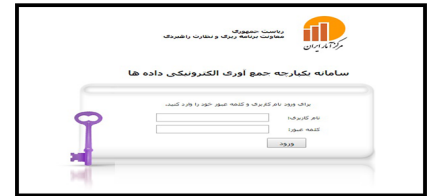
❖ نقشه‌های موضوعی

به منظور ارتقای سطح کیفی و گویا شدن نشریات مرکز و امکان مقایسه ساده‌تر آمار و اطلاعات از طریق نقشه‌ها، نقشه‌های موضوعی مبتنی بر جدول‌های نتایج آمارگیری‌ها، در قالب تصاویری که بتواند بیش‌ترین اطلاعات را به نمایش بگذارد، تهیه می‌گردد. این

تصاویر بر اساس اعلام نیاز واحدهای مختلف مرکز تهیه و در نشریات مرکز آمار ایران از جمله مهم‌ترین آنها سالنامه‌ها، ایران در آینه آمار، خلاصه گزیده‌ها، نتایج تفضیلی و اطلس‌های سرشماری منعکس می‌شود. در سال ۱۳۹۴ اطلس سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ تهیه و منتشر شد.

❖ سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)

ردیف	نام دستگاه	نوع دستگاه	تاریخ خرید	وضعیت	توضیحات
۱	سیجاد	رایانه	۱۳۹۴/۱۰/۲۰	در دسترس	برای جمع‌آوری داده‌ها
۲	سیجاد	رایانه	۱۳۹۴/۱۰/۲۰	در دسترس	برای جمع‌آوری داده‌ها
۳	سیجاد	رایانه	۱۳۹۴/۱۰/۲۰	در دسترس	برای جمع‌آوری داده‌ها
۴	سیجاد	رایانه	۱۳۹۴/۱۰/۲۰	در دسترس	برای جمع‌آوری داده‌ها

سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)، بستری مناسب جهت ارتقای سطح فناوری اطلاعات در مرکز به وجود آورده است. استفاده از ابزارهای الکترونیکی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به منظور جمع‌آوری داده‌ها و در اختیار داشتن ابزار نرم‌افزاری با یک الگوی جامع جهت جوابگویی به تمام طرح‌های متنوع و نیز سرشماری‌ها می‌باشد. مزایای این سامانه برای مرکز:

- ۱- عدم نیاز به مصرف کاغذ و چاپ انبوه پرسشنامه‌ها و استفاده از ابزار سخت‌افزاری تبلت به عنوان جایگزین پرسشنامه در طرح‌های مختلف؛
- ۲- حذف ابزارهای متعدد و پراکنده نرم‌افزاری مختلف و به کارگیری یک بستر نرم‌افزاری واحد و
- ۳- ارتقای کیفیت داده‌ها و کاهش زمان انتشار نتایج.

یکی از مهم‌ترین فعالیت‌هایی که در سال ۱۳۹۴ بر مبنای سامانه سیجاد در مرکز آمار ایران صورت گرفته آزمایش سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۴ بوده است. فهرست فعالیت‌هایی که در راستای نیازسنجی، تحلیل، طراحی، پیاده‌سازی، راه‌اندازی و همکاری در اجرای این سرشماری آزمایشی در بستر نرم‌افزار فوق‌الذکر انجام شده عبارتند از:

- نرم‌افزار پرسشنامه الکترونیکی آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۴؛
- نرم‌افزار پرسشنامه الکترونیکی آزمایش بازشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۴؛
- نرم‌افزار مقابله آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۴ و
- نرم‌افزار سامانه اینترنتی جمع‌آوری داده‌های آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۴.

❖ راه‌اندازی، استقرار و پشتیبانی سیستم اتوماسیون دبیرخانه گام الکترونیک

مرکز آمار ایران در راستای استفاده از فناوری‌های نوین برای پیشبرد بهتر وظایف و عملکرد و نیز تحقق دولت الکترونیک بر اساس بخشنامه دولت به شماره ۱۲۳۹۱۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۰ مبنی بر عملیاتی نمودن سامانه سپاد (سیستم پیگیری و استعلام الکترونیکی دولت) اقدام به تغییر سیستم اتوماسیون اداری از «رهیافت» به «الماس گام» نمود. سیستم اتوماسیون قبلی به صورت مستقیم به شبکه دولت اتصال نداشت و علاوه بر این که از کارایی لازم جهت استفاده از بستر اینترنت برخوردار نبود، همچنین امنیت اطلاعات آن در مقایسه با سیستم جدید در سطح پایین‌تری قرار داشت. اتوماسیون اداری الماس گام یکی از محبوب‌ترین نرم‌افزارهای

خودکارسازی امور اداری است که تا به امروز توانسته نیاز بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و خصوصی را برآورده کند. این سیستم در دو نگارش جداگانه برای سازمان‌های کوچک در محیط LAN و برای سازمان‌های بزرگ و گسترده در محیط Web قابل اجراست. این سیستم امکانات گسترده‌ای در اختیار سازمان استفاده‌کننده می‌گذارد که بعضی از آن‌ها در ادامه اشاره می‌شود:

- برخورداری از امنیت بسیار بالا که با استفاده از ابزارهای پیچیده و نرم‌افزارهای مناسب حاصل شده است؛
 - ایجاد کارتابل الکترونیکی برای سهولت و سرعت بخشیدن به امور کارکنان به ویژه مدیران؛
 - تأیید کارها و امضای اسناد به صورت دیجیتالی با استفاده از کلید خصوصی افراد و لحاظ نمودن ملاحظات امنیتی؛
 - مدیریت دسترسی اشخاص به اسناد طبقه‌بندی شده براساس مجوزهای تعریف شده در سیستم؛
 - تعریف فرایند خودکار برای ارجاع اتوماتیک اسناد؛
 - استفاده از تمامی قابلیت‌های ویرایشگر Microsoft Word به طور مستقیم از داخل سیستم؛
 - ساخت انواع گزارش‌های مدیریتی در بازه‌های زمانی مختلف برای تجزیه و تحلیل عملکرد سازمان؛
 - ثبت و گردش کلیه مکاتبات سازمان به صورت الکترونیکی و بی‌نیاز از جابه‌جایی فیزیکی نامه و
 - استفاده از سرویس مبادله الکترونیکی نامه با سیستم‌های اتوماسیون اداری سازمان‌های دیگر مبتنی بر پروتکل تبادل الکترونیکی مکاتبات^۱.
- از این‌رو پس از تغذیه نامه‌های سال ۱۳۹۳ از سیستم رهیافت به بانک اطلاعاتی این سامانه، سیستم مذکور در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ در مرکز آمار ایران پیاده‌سازی شد.

❖ نظام مدیریت امنیت اطلاعات

نظام مدیریت امنیت اطلاعات^۲ در مرکز آمار ایران با هدف صیانت از دارایی‌های سازمان شامل: داده‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها در مقابل هرگونه تهدید اعم از دسترسی غیرمجاز به اطلاعات، خطرات ناشی از محیط، خطرات ایجاد شده از سوی کاربران و ... است. سه عنصر اساسی مدیریت امنیت اطلاعات عبارتند از:

- محرمانگی اطلاعات: اطمینان از اینکه فقط افراد مجاز به اطلاعات دسترسی دارند؛
- یکپارچگی اطلاعات: اطمینان از صحت اطلاعات، جلوگیری از اعمال تغییرات روی داده‌ها و
- در دسترس بودن: اطمینان از اینکه کاربران مجاز در زمان‌های مورد نیاز به اطلاعات دسترسی دارند.

استقرار نظام مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس استاندارد ایزو ۲۷۰۰۱، از سال ۱۳۹۰ آغاز شد و در سال ۱۳۹۱ مرحله طراحی آن پس از مطالعات اولیه و انتخاب مشاور به پایان رسید. در سال ۱۳۹۲ ادامه استقرار رویه‌های اجرایی با تمرکز بر آگاهی‌رسانی و ارتقای دانش و آگاهی کارکنان از طریق برگزاری آزمون و تهیه بروشور و ... در زمینه امنیت اطلاعات صورت پذیرفت. اقدامات صورت گرفته در سال ۱۳۹۳ عبارت بودند از:

¹ Electronic Crospandence Exchange (ECE)

² Information security management system (ISMS)

- تداوم اجرای رویه رسانه‌های قابل حمل در سطح مرکز شامل: استفاده از لپ‌تاپ، فلش مموری، هارد اکسترنال، تبلت و ...؛
 - تداوم اجرای رویه استفاده از اینترنت کاربران در سطح مرکز؛
 - تداوم اجرای رویه آنتی‌ویروس در رایانه‌های کاربران و سرورهای مرکز؛
 - تداوم اجرای رویه امنیت نیروی انسانی و امضای فرم تعهدنامه عدم افشای اطلاعات^۱ توسط پرسنل مرکز؛
 - تداوم اجرای رویه شخص ثالث و امضای فرم تعهدنامه عدم افشای اطلاعات توسط پیمانکاران؛
 - تداوم اجرای رویه کلمه عبور و تغییر دوره‌ای کلمه عبور در سطح رایانه‌های مرکز توسط کاربران؛
 - تداوم اجرای رویه امنیت فیزیکی و محیطی در سطح مرکز داده؛
 - تداوم اجرای رویه همزمان‌ساز ساعت سیستم‌ها و تهیه سخت‌افزار Time Zone در این راستا و
 - بازنگری در اعضای شورای راهبردی امنیت اطلاعات و ابلاغ احکام جدید اعضا از طرف ریاست مرکز آمار ایران.
- در سال ۱۳۹۴ با انتخاب مشاور، اقدامات زیر انجام پذیرفت:
- ادامه استقرار رویه‌های نظام مدیریت امنیت اطلاعات با اولویت‌بندی بر استقرار رویه‌های اجرایی مرتبط با مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات (مانند رویه تهیه نسخه پشتیبان (backup) و ثبت و پاسخگویی به خطاهای سیستم (monitoring)؛
 - شکل‌گیری و فعال شدن مجدد تشکیلات امنیت مرکز شامل: شورای راهبردی امنیت، کمیته اجرایی، کارگروه‌های مدیریت تغییرات، پشتیبانی حوادث و ممیزی امنیت اطلاعات؛
 - برگزاری دوره‌های آموزشی مبانی نظام مدیریت امنیت اطلاعات و ممیزی داخلی برای اعضای کارگروه‌ها و سایر کارشناسان مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
 - الکترونیکی کردن فرم‌های رویه‌های نظام مدیریت امنیت اطلاعات؛
 - راه اندازی سامانه مستندات نظام مدیریت امنیت اطلاعات؛
 - برنامه‌ریزی جهت بروزرسانی روال‌ها و روش‌های بین واحدی در ارتباط با سیستم مدیریت امنیت اطلاعات؛
 - تدوین روش‌های اجرایی جدید در حوزه امنیت اطلاعات متناسب با الزامات امنیتی؛
 - تغییر در فرم‌ها و لیست‌های روش‌های اجرایی تدوین شده در سیستم مدیریت امنیت اطلاعات برابر الزامات امنیتی جدید؛
 - برنامه‌ریزی جهت تهیه سوابق سیستم مدیریت امنیت اطلاعات و
 - بروزرسانی مستندات بر مبنای ISO 27001:2013.

¹ Non-Disclosure Agreement (NDA)

❖ پروژه پایگاه اطلاعات مکانی تحت وب مرکز آمار ایران

پروژه پایگاه اطلاعات مکانی تحت وب مرکز آمار ایران با اهدافی چون یکپارچه‌سازی و نگهداری اطلاعات مکانی مرکز آمار ایران، یکپارچه‌سازی مدیریت اطلاعات مکانی، اجرای فرایندهای مکان مبنای مرکز آمار ایران به صورت رقومی و مکانیزه و امکان تعریف سطوح دسترسی مختلف بر روی اطلاعات مکانی تعریف و اجرا گردید. این پروژه برای طراحی و پیاده‌سازی نسخه تحت وب پایگاه اطلاعات مکانی در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۱ تعریف شد. فازهای اجرایی این پروژه شامل موارد زیر می‌باشد:

- فاز شناخت و طراحی (شناخت نیازمندی‌ها، طراحی معماری نرم‌افزار، طراحی جزئی نرم‌افزار، طراحی پایگاه داده)؛
- فاز پیاده‌سازی (پیاده‌سازی پایگاه داده، پیاده‌سازی لایه مدیریت داده، پیاده‌سازی لایه کسب و کار، پیاده‌سازی رابط کاربری)؛
- فاز تست (تست بخش تغذیه داده، تست بخش ویرایش داده، تست گزارش‌ها، تست بخش مدیریت کاربران) و
- فاز استقرار.

فازهای مختلف این پروژه تا فاز تست بخش ویرایش داده اجرا شد. اشکالات موجود در تست بخش ویرایش داده و گزارش‌ها، طبق دستورالعمل به مجری گزارش و مجری به صورت غیر حضوری و یا طی جلساتی به رفع آنها اقدام نمود. در نهایت به دلیل طولانی شدن پاسخ‌دهی مجری به رفع اشکالات و عدم پاسخ‌گویی مناسب و عدم رعایت برنامه زمانبندی قرارداد فسخ گردید.

❖ شبکه آماری اکو

راه‌اندازی شبکه آماری اکو در نخستین نشست رئیس‌ان مراکز آماری اکو در ژانویه سال ۲۰۰۸ از سوی مرکز آمار ایران پیشنهاد شد و با تصویب شورای نمایندگان دائمی اکو این وظیفه به مرکز آمار ایران محول شد. این شبکه از فوریه سال ۲۰۱۱ از طریق پرتال اختصاصی^۱ قابل دسترس بوده است. ارائه شاخص‌های آماری کلیدی ۱۰ کشور عضو اکو و به صورت سری زمانی از سال ۲۰۰۰ به بعد صورت می‌گیرد. اقدامات مرکز در زمینه بروزرسانی و تغذیه پایگاه اطلاعات آماری شبکه مزبور عبارت است از:

- بروزرسانی شاخص‌های کلیدی تا سال ۲۰۱۴ بر اساس آخرین شاخص‌های آماری به‌دست آمده از کشورها؛
- بروزرسانی گزیده‌های آماری چهار کشور ایران، پاکستان، قرقیزستان و تاجیکستان؛
- بروزرسانی اخبار دبیرخانه اکو و مراکز آماری کشورهای عضو اکو؛
- ارائه نشریه اقتصادی دبیرخانه اکو با عنوان ECO Statistical Report؛
- ارائه مستندات دو کارگاه آموزشی برگزار شده توسط دبیرخانه اکو و
- بروزرسانی پروفایل کشور آذربایجان.

¹ [http:// www.ecosn.org](http://www.ecosn.org)